CRAI DE LA UB

Universitat de Barcelona

Tresors de botànica del CRAI Biblioteca de Farmàcia: *Flora de la Real Expedición Botánica del Nuevo Reyno de Granada (1783-1816)*

Exposició bibliogràfica del 12 de desembre de 2013 al 10 de gener de 2014.

Heliconia. Archivo del Real Jardín Botánico, CSIC, Madrid. DIV. III A-610. © RJB-CSIC

Després de diversos intents, el metge, botànic, matemàtic, docent i sacerdot José Celestino Mutis va aconseguir el suport necessari per dur a terme l'Expedició Botànica. En aquesta expedició —que, sota els auspicis de Carles III, va començar l'any 1783 i va durar més de trenta anys— Mutis va recórrer uns 8.000 km de territori colombià, llavors anomenat *Nuevo Reyno de Granada*.

Mutis va néixer a Cadis l'any 1732, on va estudiar medicina i cirurgia i les va exercir a l'Hospital de Cadis. Més endavant, es va incorporar com a suplent a la càtedra d'Anatomia de l'Hospital General de Madrid, on també va dedicar-se a l'estudi de la botànica al Jardín del Soto de Migas Calientes.

L'any 1761 es va traslladar a Santa Fe de Bogotà perquè acompanyava el virrei del Nou Regne de Granada, Pedro Mesía de la Cerda, del qual n'era el metge personal. Després de desenvolupar diferents facetes, i de la successió de diversos virreis, va establir contacte amb el virrei Antonio Caballero y Góngora, el qual va patrocinar la Reial Expedició Botànica del Nou Regne de Granada.

Fruit de l'expedició, es van fer 5.393 làmines de la flora del Nou Regne de Granada, la meitat de les quals estan pintades a color, a més de dibuixos d'altra vegetació i d'animals. José Celestino Mutis al principi només comptava amb el pintor Pablo Antonio García, però va acabar dirigint-ne un equip de més de trenta. La intenció de Mutis era publicar una *Gran Flora*, proposta que va fer al director del Real Jardín Botánico de Madrid l'any 1784. Lamentablement, però, les descripcions de les làmines no van arribar mai a Madrid i el projecte no es va dur a terme. No fou fins l'any 1952 que, mitjançant un conveni entre els governs de Colòmbia i Espanya, es va posar en marxa el projecte de publicar la monumental obra florística de Mutis. Aquest projecte es va consolidar i ampliar el 1984 i, un any més tard, per fi, es van començar a publicar els diferents volums de la *Flora de la Real Expedición Botánica del Nuevo Reyno de Granada*.

Cada volum té un tiratge de 2.000 exemplars i les edicions són numerades. Els va editar l'Institut de Cultura Hispànica, l'actual Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament, i la selecció de les làmines i la redacció dels textos és obra de Gustavo Morales-Lizcano, biòleg de la Universitat Nacional de Colòmbia. La col·lecció la formen un total de 52 volums i el custodi dels arxius de l'expedició i de les làmines originals és el Real Jardín Botánico-CSIC. És, precisament, a aquesta institució que hem d'agrair la digitalització de 7.000 làmines de la Reial Expedició Botànica del Nou Regne de Granada. El projecte de la digitalització dels dibuixos del "Fondo Mutis" permet l'accés a unes imatges de gran qualitat, que s'acompanyen, a més, d'una fitxa tècnica. Volem agrair al Dr. Benedí de la Facultat de Farmàcia de la Universitat de Barcelona la seva col·laboració en aquesta exposició, facilitant-nos el bitllet de 2.000 pessetes amb l'efígie de José Celestino Mutis. Així mateix, també volem donar les gràcies al Real Jardín Botánico-CSIC per permetre'ns reproduir la bellíssima imatge que il·lustra la presentació de la nostra exposició.

Referències consultades:

Col·laboradors de Wikipedia. José Celestino Mutis. Wikipedia, La Enciclopedia Libre [data actualització: desembre 2013; data d'accés: desembre 2013]. Disponible a: http://es.wikipedia.org/w/index.php?title=Jos%C3%A9_Celestino_Mutis&oldid=71139865

Lafarga J. Expediciones botánicas: José Celestino Mutis, de la flora del Nuevo Reino de Granada a la independencia de Colombia [data d'accés: desembre 2013]. A: Farmacia Germana [blog a Internet]. Barcelona: Farmacia Germana Lafarga © 2013. Disponible a: http://www.farmaciagermana.com/index.php/blog/salud/78-expediciones-botanicas-jose-celestino-mutis-y-la-flora-del-reino-de-nueva-granada

Pinto Escobar P, Díaz Pedrahita S, editors. José Celestino Mutis: 1732-1982. Bogotà: Universidad Nacional de Colombia; 1983.

Proyecto de digitalización de los dibujos de la Real Expedición Botánica del Nuevo Reino de Granada (1783-1816), dirigida por José Celestino Mutis: www.rjb.csic.es/icones/mutis. Real Jardín Botánico-CSIC.

Ribas Ozonas B. José Celestino Mutis, amistad y colaboración con Calors Linneo. A: Ribas Ozonas B, editor. Monografía XXVI: José Celestino Mutis en el bicentenario de su fallecimiento. Madrid: Real Academia Nacional de Farmacia; 2009. Disponible a: http://www.analesranf.com/index.php/mono/issue/view/363